

Indholdsfortegnelse

Et samlingsrum	6
Stedet	8
Et nyt centrum	10
Trekantsgrunden	14
Samlingsrummet	18
En kulturel og arkitektonisk smeltedigel	20
Madmarkedet	22
Opgaven	24
Vejledende rumprogram	25
Metode	26
Afleveringsformat	27
Studieforløb	28
Kildehenvisning	29

Afgangsprogram, forår 2018
Rebecka Petersen, 5357 & Johan Emil E.Vindnæs, 5388

Settlement Ecology & Tectonics
Kunstakademiets Arkitektskole København

Vejledere: Frans Drewniak & Henrik Schmidt

Bosætning, Økologi og Tektonik er genstandsfelt for kandidatprogrammet SET. Med afsæt i kritisk analyse og eksperimenterende praksis lærer de studerende, at omsætte politiske, sociale, kulturelle og teknologiske problemstillinger til arkitektoniske løsninger. Byen, bosætning og bygningsværkets tektoniske logik er omdrejningspunkt for studiet, hvor projekterne formes som del af et større kredsløb af ressourcer og med øje for helheden. Flere af FN's verdensmål ligger i direkte forlængelse af SET's genstandsfelter – særligt FN mål: 7, 9, 11, 12, 13 og 15.

“Monuments, signs of the collective, will as expressed through the principles of architecture, offer themselves as primary elements, fixed points in the urban dynamic ”

Aldo Rossi,
L'architettura della città¹

Hvordan kan et bygningsværk forankres i en tid, et sted og et behov, uden at miste sin karakter og relevans når stedet udvikles mod en ukendt fremtid?

Vi ønsker at etablere et identitetsskabende samlingsrum ved Nørrebro Station, der sikrer plads til fælleskab, kultur og lokale initiativer, i takt med at stedet udvikler sig fra at være et perifert sted til et centralt knudepunkt i København.



Et samlingsrum

Byens arkitektur består af et utal af lag og delelementer. Dens historie, geografi, struktur og hverdagsliv tager fysisk form i gader, byrum og bygninger. Nogle elementer har, gennem deres placering, formsprog og offentlige funktion, en mere fremtrædende rolle end andre.¹ I denne opgave har vi valgt at kalde dem for *samlingsrum*.

Samlingsrummene udgør scenen for byens offentlige liv. Agoraen, teatret, bazaren og kirken er alle eksempler på arkitekturværker, hvis stadige monumentalitet forankrer dem i byens kollektive bevidsthed som identitetskabende vartegn.²

Byens liv præges af værdiskift og foranderlighed, som skaber en fundamental modsætning til arkitekturens permanente væsen.³ Et langsigtet samlingsrum må derfor, udover dets holdbarhed, kunne tilpasses en ukendt fremtid uden at miste dets egenart; altså være fuldkomment og ufærdigt på samme tid.

I denne opgave ønsker vi at udforske mulighederne for at skabe et langsigtet samlingsrum i en foranderlig kontekst. Vi laver et nedslag i et af Københavns udviklingsområder, hvis identitet er i stor forandring - området ved Nørrebro Station.

◀ Samlingsrummene fremhæves på Giambattista Nolli's kort af Rom fra 1748.



Stedet



Et nyt centrum

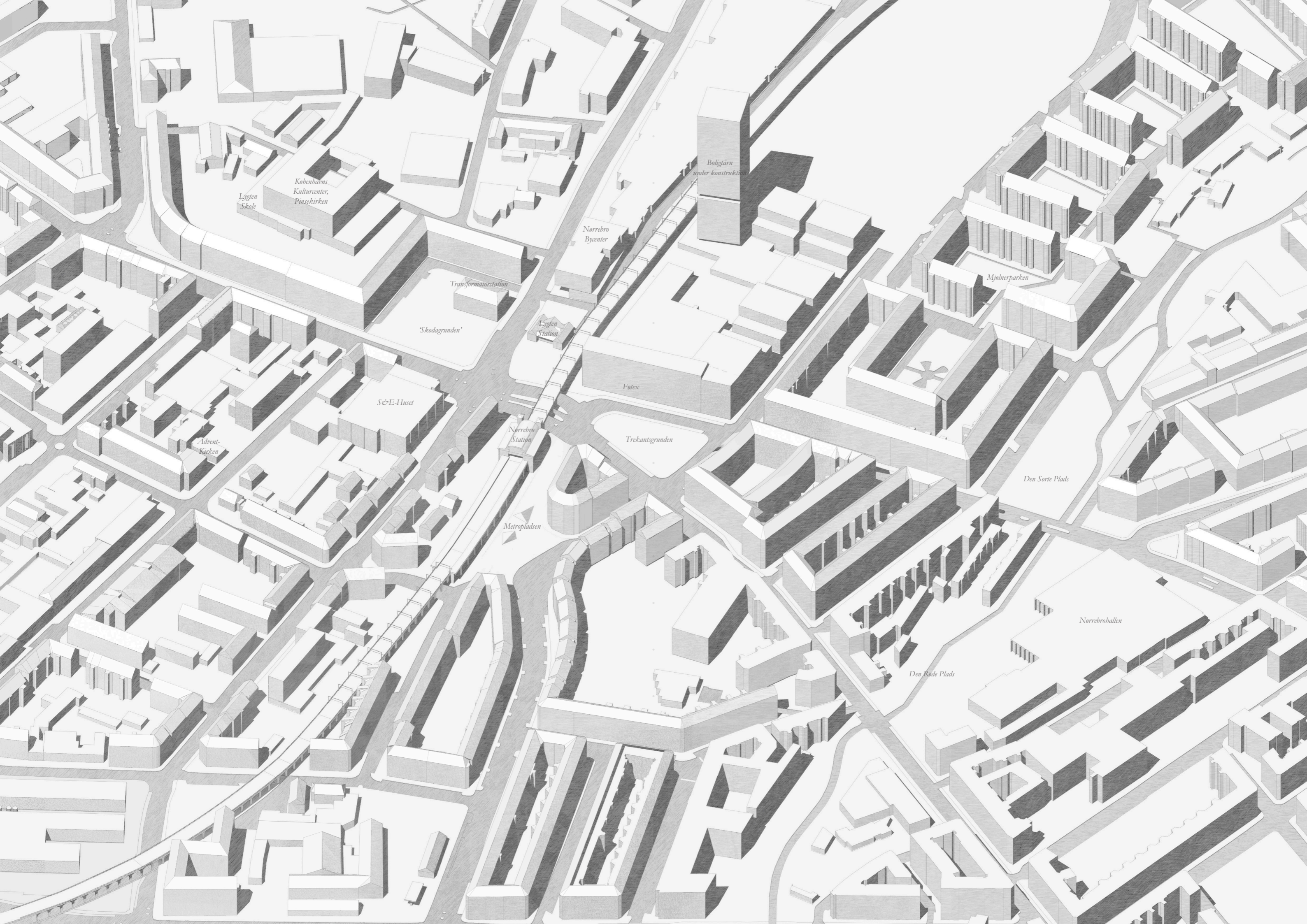
Området ved Nørrebro Station er en bydel i rivende udvikling. Hvad der før betragtedes som et perifert punkt i byen, forventes ved metroringens åbning i 2019 dagligt at facilitere 21.000 mennesker, og derved blive Danmarks tredjestørste station målt på passagertal.⁷

Området er et collagelignende patchwork af lukkede og fragmenterede karréer, billige industribygninger, parkeringspladser og tomme grunde. S-togets graffitidækkede højbane har et urbant og industrielt udtryk, som vi normalt kender det fra metropoler som Berlin og New York. Banelegemet danner skillelinje mellem den københavnske karréstruktur på Nørrebro-siden og det selvgroede industrikvarter i Nordvest.

Da Københavns befolkning boomed i årtierne omkring det forrige århundredeskifte førte den akutte boligmangel til udviklingen af nye bydele. For ydre Nørrebro udarbejdedes der en helhedsplan med lukkede storkarréer,⁴ mens der parallelt foregik en ustyret forstadsudvikling uden byplan i Nordvest. Det resulterede i en kaotisk og blandet bebyggelse, hvor nye industrivirksomheder bebyggede billige arealer uden for bygrænsen. I 1960'erne og 70'erne kom den store fabriksdød, hvor de fleste store industrivirksomheder i kvarteret lukkede.⁵ Områdets historiske udvikling har givet stedet et præg af to kanter der mødes, snarere end et centrum.

Etableringen af den nye metrostation har kastet området ind i en ny udviklingsfase, hvor nybyggeri springer op overalt, hvor der er plads. Byggekraner, metrohegn og stilladser er blevet til en fast del af bybilledet. Meget af nybyggeriet er, som i alle byens udviklingsområder, del af en developer-drevet byplanlægning, med fokus på afkastningsgrad frem for arkitektonisk kvalitet. Når Nørrebro Station bliver til et af Københavns største trafikale knudepunkter, er det vigtigt at sikre plads til arkitektur, der markerer stedet som et centrum, både i dag og i fremtiden.

◀ Nørrebro Station bliver et knudepunkt for S-tog, metro og buslinjer.



Løgten Skole
Københavns
Kulturcenter,
Pinsekirken

Boligtårn
under konstruktion

Nørrebro
Bycenter

Mjulnerparken

Transformatorstation

'Skodagrunden'

Løgten
Station

Fotex

S&E-Huset

Trekantsgrunden

Advent-
Kirken

Nørrebro
Station

Den Sorte Plads

Metropolpladsen

Nørrebrohallen

Den Røde Plads



Trekantsgrunden

Området omkring Nørrebro Station er et larmende mylder af mennesker og køretøjer i bevægelse. Det er et sted man passerer, uden at stoppe op. Midt i stormens øje ligger den trekantede grund, der i dag fungerer som metrobyggeriets indhegnede materialeplads. Stationens passagerer mødes i dag af biltrafik, metrohegn, samt Føtex halvfems meter lange facade og den tillukkede Lygten Station. Der er intet ved stedets arkitektur, der fortæller historien om Danmarks tredjestørste station, i et livligt og kreativt kvarter.

I dag opleves stationsområdet som et trangt gennemfartssted, men ved metroens åbning fritlægges den næsten 5000 m² store metroplads omkring Nørrebro Station, tværs over gaden fra trekantsgrunden. Kommunens vision er et stort torv med plads til bevægelse og byliv, men der er ingen aktiverende funktioner placeret i forbindelse med pladsen.¹² Nørrebro Stationsbygning fra 1930 er med dens grønne facade og buede tag, et af områdets mest genkendelige bygningsværker, men dens størrelse på blot 300 m² kan ikke varetage funktionen som det nye centrum toneangivende samlingsrum når den nye metro åbner.

For at sikre skiftet fra et transitrum til et levende centrum, kræves et aktiverende samlingsrum ved stationen, der kan gribe og støtte op om bylivet. Trekantsgrundens centrale placering giver mulighed for at etablere et arkitektonisk forankringspunkt, der styrker det urbane hierarki og skaber et dynamisk byliv omkring stationen.

◀ Stationsområdets samlingsrum fremhæves på et 'Nolli-kort.'
(1) Trekantsgrunden (2) Nørrebro Station (3) S&E-Huset (4) Københavns Kulturcenter, Pinsekirken (5) Nørrebro Bycenter (6) Advent-kirken (7) Imam Ali Moskeen (8) Nørrebrohallen (9) Hillerødgade Bad og Hal (10) Sankt Stefans Kirke



Nørrebro Station set fra den kommende metroplads



Industriområdet nord for Frederikssundsvej i Nordvest



Grønthandler på Frederikssundsvej



'Skodagrunden'



Nørrebro Station set fra togperronen



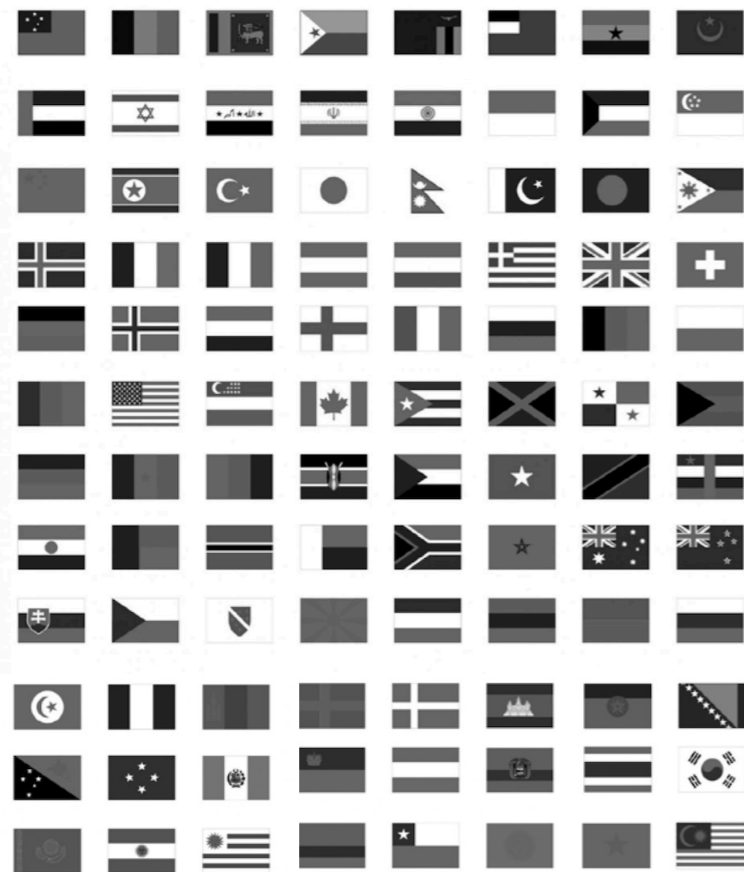
Trekantsgrunden set fra Nordvestsiden



Den trekantede grund fungerer i dag som metrobyggeriets opbevaringsplads



Samlingsrummet



En kulturel og arkitektonisk smeltedigel

Nørrebro Stations nye samlingsrum skal baseres på et rumprogram, der tager udgangspunkt i stedets særlige kvaliteter og behov.

I området omkring stationen summer der af liv og selvbestaldede initiativer. De relativt lave kvadratmeterpriser har skabt grundlag for en kosmopolitisk beboersammensætning med studerende, kreative og beboere med etnisk diversitet.⁸ Langs Nørrebrogade ligger smarte caféer, tøjbutikker og restauranter side om side med shawarmabarer og halalslugtere. Diversiteten og det pulserende liv giver området en særlig energi.

Samtidig står området over for en række udfordringer. Ydre Nørrebro og Nordvest kæmper med sociale problemer og lav erhvervsfrekvens⁸ og på trods af stigende boligpriser havde området i 2016 fortsat byens laveste middelindkomst.¹⁰ Området har længe ligget nederst på listen over eftertragtede københavnervarterter at bo i, og associeres ofte med utryghed og forfald.¹¹ Nørrebros og Bispebjergs lokaludvalg mener begge at bedre faciliteter til fritidsaktiviteter og lokale initiativer vil kunne styrke områdets manglende fælleskab.^{8,9}

Vi ønsker at tage udgangspunkt i stedets særlige energi og mangfoldighed for at skabe et nyt, identitetsskabende vartegn, der forstærker områdets image på en positiv måde. Et synligt og markant samlingsrum, der løfter området og sikrer plads til lokale initiativer på tværs af kulturer og værdier.



Madmarkedet

For et år siden åbnede madmarkedet 'Verdenshjørnet' på 'Skodagrunden' med 'street food' fra hele verden, drevet af lokale iværksættere. Markedet har fungeret som en succesfuld mødeplads for både mennesker og kulturer, og har tiltrukket både lokale og besøgende udefra. Markedet på 'Skodagrunden' er dog kun midlertidigt og om lidt skal det fjernes for at give plads til et nyt kampsportscenter.⁶ 'Verdenshjørnet' tager udgangspunkt i områdets mangfoldige egenart og har været et stort løft for kvarteret. Vi ønsker derfor at give madmarkedet et nyt hjem i en udvidet form, på trekantsgrunden foran Nørrebro Station.

Mennesker samles omkring mad i kulturer fra hele verden. At købe, lave og spise mad er noget universelt, der skaber samhørighed på tværs af værdier og beboergrupper. Madmarkedet har derfor potentiale til at blive til et neutralt mødested, der fremmer det lokale fælleskab og varetager områdets diversitet på en positiv måde.

Markedet skal integrere salg af madvarer med spisning og kulturelle begivenheder såsom musik, dans og lignende. Bygningen skal sikre plads til lokale iværksættere og initiativer, der understøtter bylivet i det travle stationsområde. Bygningen skal skabe plads til både aktivitet og ophold, og tage udgangspunkt i stedets egenart og behov for at kunne danne et identitetsskabende samlingsrum ved stationen.

Samtidig skal bygningen udformes strategisk for potentielt at kunne omforandres til andre typer af samlingsrum i fremtiden, uden at miste fortællingen af hvad den engang var.

"A monument persists in the city both symbolically and physically. A monument's persistence or permanence is a result of its capacity to constitute the city, its history and art, its being and memory"

Aldo Rossi
L'architettura della città¹



Opgaven

Vejledende rumprogram

Torvehal med salg af madvarer

Et eller flere uformelle spisesteder

Område med siddepladser

Scene / Dansegulv

Rum til foredrag, private selskaber eller madlavningskurser

Metode

Projektet udvikles gennem en parallel undersøgelse i følgende tre niveauer; 'By', 'Bygning' og 'Bygningsdel'. Studierne vil foregå gennem registrering, skitsering, fysiske og digitale modeller.

By

En undersøgelse af området for at komme nærmere stedets egenart, kompleksitet og behov, for at forankre bygningen i sin kontekst og etablere relationer med omgivelserne.

Bygning

En analyse af samlingsrummet som typologi såvel som det udvalgte rumprogram (madmarkedet), for at udforme langsigtede strategier for bygningens koncept.

Bygningsdel

En analyse af tektonik, materialitet og sammenføjning, der understøtter den overordnede vision.

Afleveringsformat

Tegninger

Situationsplan	1:1000
Plan, snit og opstalt	1:200 / 1:100
Udvalgte detaljer	1:20 / 1:10
Aksonometri	

Illustrationer

Rumlige illustrationer i form af visualiseringer / skitser

Modeller

Situations- og bygningsmodel	1:200
Udsnit	1:100 / 1:50
Udvalgte detaljer	1:20 / 1:10

Process

Processbøger for tematikkerne 'By', 'Bygning', og 'Bygningsdel'

(Med forbehold for ændringer)

Studieforløb

Rebecka Petersen

2016-2018	Kandidat - KADK, Settlement, Ecology & Tectonics
2016	Praktik - Kengo Kuma & Associates, Tokyo
2015-2016	Praktik - Tredje Natur, København
2014-2018	Studentemedhjælper - 3XN, København
2012-2015	Bachelor - KADK, Afdeling 10 & IBL
2009-2012	Istituto Europeo di Design, Milano

Johan Emil E. Vindnæs

2016-2018	Kandidat - KADK, Settlement, Ecology & Tectonics
2016-2017	Arkitekt - Peter Kjær Arkitekter, København
2015-2016	Praktik - Lundgaard & Tranberg Arkitekter, København
2013-2014	Design Strategist - Cotter, Copenhagen Fabrication, København
2012-2015	Bachelor - KADK, Afdeling 10 & IBL
2011	Krabbesholm Højskole, Skive

Kildehenvisning

Litteratur

- 1 Rossi, Aldo; Eisenman, Peter; *L'architettura della città, The architecture of the city*; Institute for Architecture and Urban Studies, IAUS; Massachusetts Institute of Technology, MIT Cambridge, Mass.; MIT Press; 1982; s. 22, 60, 86-87
- 2 Barton, Ian M.; *Roman Public Buildings*; Exeter; University of Exeter Press; 1989; s. 7-30
- 3 Sergison, Jonathan; Bates, Stephen; *Papers 3. Sergison Bates Architects*; Luzern; Quart Publishers ; 2016; s. 11-15
- 4 Københavns Kommune, Økonomiforvaltningen; *Ydre Nørrebro Syd, Grundmateriale til kvarterløftprojekt, februar 2001*; Kvarterløftsekretariatet, København; 2001; s. 4-17
- 5 Københavns Kommune, Økonomiforvaltningen; *Nordvest, Grundmateriale til kvarterløftprojekt, februar 2001*; Kvarterløftsekretariatet, København; 2001; s. 4-19

Artikler

- 6 Bak-Sørensen, Arne; *'Verdenshjørnet' er et nyt madmarked i NV*; Oplevbyen.dk; jan 2017
www.oplevbyen.dk/verdenshoernet-er-et-nyt-madmarked-i-nv/ (besøgt 05-02-2018)

Rapporter

- 7 Movia; *Trafikplan 2016*; 2016
www.moviatrafik.dk/media/5552/trafikplan-2016.pdf
- 8 Bispebjerg Lokaludvalg; *Bydelsplan for Bispebjerg 2017-2020*; 2016; s. 9, 19-29
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk/det-er-dit-kvarter/
- 9 Nørrebro Lokaludvalg; *Bydelsplan for Nørrebro 2017-2020*; 2016, s. 12-14, 19-20
noerrebrolokaludvalg.kk.dk/bydelsplan-paa-noerrebro/
- 10 Københavns Kommune; *Status på København 2017, Nøgletal for København*; 2017; s.23
www.kk.dk/sites/default/files/status_paa_koebenhavn_august_2017.pdf
- 11 Bygningskultur 2015; *På med Nordlædervesten, Forandring og Bevaring i Københavns mest udskeldte kvarter*; Kulturstyrelsen; 2015
bygningkultur2015.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Paa_med_nordlaedervesten.pdf

Pressemeddelelser

- 12 Københavns Kommune; *Højbanen på Nørrebro skal være nyt samlingspunkt i København*; 2015
kabel.kk.dk/artikel/h%C3%B8jbanen-p%C3%A5-n%C3%B8rrebro-skal-v%C3%A6re-nyt-samlingspunkt-i-k%C3%B8benhavn

